

h.91.2.

RECTOR
ACADEMIAE LIPSIENSIS
MEMORIAM INSTAVRATIONIS
PRISTINI SACRORVM STATVS

PER

LVTHERVM FACTAE
ORATIONE ANNIVERSARIA

DIE XXXI. OCTOBRIS A. R. S. H. MDCCCLXXIX.

IN AEDe PAVLINA
PIE SANCTEQVE CELEBRANDAM

INDICIT

De Friderico Myconio Lipsiensium Apostolo.

LEADER
ACADEMIAE FRISIANAE
MEMORIALM INSTITUTIONIS
PRISTINI SACROVM STATVS
PER
LATINVM LACTAE
CIVITATIS ANNIVERSARIID
IN AEDDE TVALIND
MACSIAH
1750

Ingens Dei beneficium ecclesiae christianaæ, opera Lu-
theri, qui doctrinam ab errore et superstitione re-
purgauit, collapsamque disciplinam restituit, cle-
mentissime concessum, ut quam plurimis regionibus et popu-
lis obtingeret, diuina sapientia mature ad eos misit viros do-
ctrinae euangelicae scientia instruētissimos, eamque in dies
longius latiusque propagandi mira quadam cupiditate incen-
sos, qui vno ore Christum apud omnes profiterentur, do-
ctrinamque vere apostolicam, Apostolorum instar, vbiique
disseminarent. Ut enim iubebantur olim Apostoli, prouincias,
quotquot poterant, peragrare, easque doctrina saluta-
ri de vero Deo, de Christo, de Spiritu Sancto, de fide, de
Sacramentis, de remissione peccatorum, mortuorum resur-
rectione atque immortalitate, hanc mortalitatē fecuturā,
implere; ita renascente Evangelio non deerant viri apostolici,
quorum ope multae regiones veritate diuina et notitia salutis
diuinitus reuelata, diu occultata, sed tum denuo in lucem
prolata, impertiri possent, et qui, ut olim Apostoli, diuino
spiritu

Spiritu aeti, suas partes non sorte et fato, sed prouidentiae
 diuinae, quae humana consilia sapientissime regit, numine
 sibi impositas, agebant strenue, et quae partim ex ore, par-
 tim e scriptis Lutheri, de doctrina coelesti hauserant, viua
 voce, quae pluriuum et prodesse et efficere solet, magna fide
 et dexteritate per vrbes et agros propagabant. Quippe suum
 cuique doctorem Euangelicum ciuitati et coetui dominus
 ecclesiae indulxit, vt olim indulsisse veteres perhibent Babylo-
 niae Petrum suum, qui comitem sibi adscivit Iacobum mino-
 rem, Scythiae, Thraciae, Russiae Andream, Indiae, Phry-
 giae, Armeniae Bartholomeum, Asiae parti superiori Philip-
 pum, Hispaniae Iacobum maiorem, Asiae minori Ioannem,
 Parthiae Thomam, Macedoniae et Nubiae Matthaeum, Ae-
 gypto, Cyrenis, Libya, Persiae, insulis Britannicis Simo-
 nem, Aethiopiae Matthiam, Mesopotamiae, Idumaeae, Ara-
 biae, Syriae Iudam Thaddaeum, Iudeis in vniuersum Pe-
 trum, gentilibus Paulum, ipso teste Galat. II, 7. 8. 9. Idem
 Dei beneficium ecclesiae Euangelicae mature obtigisse, histo-
 ria temporum illorum testis, condocet. Enumerat, praeter
 alios, fidus Euangeli praeco, Fridericus Myconius, in histo-
 ria reformationis e codice illius manuscripto a Cypriano edita,
 viros illos praecipios, per quos Euangelium Christi plurimis
 regionibus denuo innotuit. Post Lutherum enim et Melanch-
 thonem, viros summos, laudat in primis Bugenhagium, Da-
 niae, vrbiu[m] maritimaru[m] et Pomeraniae, Amsdorium, vi-
 rum, vt ait, potentem in sermone et doctrina, Magdebur-
 gi, Aepinum Hamburgi, Rhegium Luneburgi, Bonum Lu-
 becae, Hessum et Moibanum Wratislaviae, quos duumuiros
 praclare doctos nominat, Speratum et Poliandrum Prussiae,
 Langium Erfordiae, Hausmannum Cygneae, Medlerum
 Numburgi, Spalatinum Altenburgi, Aquilam Saalfeldiae,
 Menium Ifenaci, Pistorium Niddae, Fulda[m] Marpurgi, Schne-
 pfium

pfium Tubingae, Capitonem Argentorati, Frechtum Ulmae,
 Huberinum, Wolfhardum et Musculum Augustae Vind.
 Bernhardum Francofurti ad M. Brentium Halae Suev. Gry-
 naeum Basileae, Alesium Francofurti ad V. alios aliarum et
 yrbi et prouinciarum doctores Euangelii primos, eosque
 celeberrimos, qui de constitutione ecclesiarum Euangelicarum
 iis in locis praecellare sunt meriti. Longum foret, omnes de
 singulis ciuitatibus, regionibus et coetibus, hac in parte bene
 meritos, nominare. Eum vero, cuius immortalia in rem
 Euangelicam Lipsiensem extant merita, nominare, eiusque
 memoriam iustis celebrare laudibus, grati animi religio a no-
 bis exigit. Est is FRIDERICVS MYCONIVS, Gothanus fa-
 erorum antistes celeberrimus, cui in primis res publica Lipsien-
 sium erudita et sacra veras Euangelii, orbi Christiano reddit*i*,
 origines debet, et qui iure suo Lipsiensium Apostolus dici
 meruit. Insigni illa laude eum, applaudentibus omnibus,
 rerum ab eo Lipsiae gestarum gnaris, ornauit Iustus Jonas,
 cuius hanc in rem verba ex epistola ad Principem scripta die
 septimo Iunii anni MDXXXIX. quo ille, rogante ciuitate,
 annuente Electore, rem Euangelicam Lipsiae constituit, ex-
 hibet Seckendorfius in historia Lutheran. "Addit Jonas, ita
 ille, in literis d. 7. Iun. *hunc Myconium verum et utilissimum Apo-*
tum Lipsiensium esse, verum itidem Misniae Episcopum, qui
 plus utilitatis, quam anteriores omnes, allaturus prouinciae
 illi esset; Intercedit idem pro Ioh. Pfeffingerio, Pastore Belge-
 rano, quem itidem magni faciebant Lipsenses, et consensu
 Electoris postea Pastorem habuerunt, anno 1543. doctoris
 gradu ornatum; laudat quoque Casparum Lohnerum, qui
 Oelsnitio venerat, non ingratum ciuibus, Myconio licet im-
 parem." Haec tenus ille. Magni aestimamus hanc laudem,
 Myconio a viro probo, docto, verique amantissimo tribu-
 tam, hac potissimum de causa, quia socius, adiutor et testis

laborum eius fuit. Nemo igitur eo de rebus a Myconio Lipsiae praeclare gestis, verius et locupletius, fideque dignius tam iudicium ferre, quam testimonium perhibere potuit. Quae quam vere ab eo dicta sint, videbimus.

scripto De vita eius copiosius exponere nil attinet. Dedit eam Melchior Adamius in Vitis Theologorum, ex D. Antonii Probi oratione de vita et obitu illius, ita descriptam, ut Seckendorffius de eo sententiam ferat, dignissimam esse, quae legitur; dedit eam praeterea Sagittarius, in historia Gothana; dedit denique ipse partem eius in historia reformationis, quam antea nominauimus. Id modo in praesenti agimus, vt eum *Lipsiensium Apostolum verum utilissimumque fuisse*, commonstreamus, memoriamque tanti, et de sacris Lipsiensibus insigniter meriti viri, pii gratique animi religione ducti recolamus, et gratae posteritati commendemus.

Dum aliquem ex numero doctorum ecclesiae in munere docendi Euangelium rite ac legitime constitutorum, venerando Apostoli nomine compellamus, nemo est, quin intelligat, nominis illius rationem a quadam similitudine Apostolorum peti, quae in eo sita est, quod more Apostolorum partim fontes notitiae salutis ac doctrinae coelestis aliis, eius haec tenus plane ignarus, primus omnium aperit, partim vero, quod plures ecclesias diuersis in locis instituit. Sint igitur Apostoli, eo vocabuli significatu et visu, quo praeter illos nemo, quos Christus, ex quo ipse doctoris munere functus est, comites sibi elegit, quos ipse auctoritate diuina doctores verbi diuini constituit, quos communes omnium in veritate diuina salutari erudiendorum doctores esse iussit, quos facultate linguas peregrinas, quarum sermones edociti non erant, loquendi, fideque et virtute miraculosa instruxit, quos Spiritu S. illuminavit et sanctificauit, quos denique Deus ipse testes Christi ex mortuis resuscitati designauit, sint, inquam, duodecim illi,

cum

cum iisque Paulus, Apostoli primi ordinis, quibuscum neminem reliquorum Euangeli doctorum comparare licet, sed sint nobis etiam, sint absque sancti et venerabilis nominis illius abusu, imo sint nobis consentiente scriptura s. Apostoli, secundi nimirum ordinis, sensu lato, et ad aliquam Apostolorum similitudinem, antea obseruatam, conformato, quo Paulo Epaphroditus Philippensium Apostolus, Phil. II, 25. Andronicus et Iunias ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀπόστολοις Rom. XVI, 7. et fratres, siue laborum in fungendo munere docendi consortes, quos hoc illuc ecclesias doctum ablegauerat, ἀπόστολοι ἐνκλητῶν δόξα Χριστῷ sunt, 2 Cor. VIII, 23. 18. 20. Eodem modo Myconius Iusto Ionae iure dictus est Apostolus, similitudine ab his ducta, qui religionem Christianam huius ignaros omnium primi docuerunt, et rei Christianae variis in locis constituae et conseruanda curam gesserunt. Verum in dignitatem apostolicam iniurii esse mus, si quem hoc nomine compellandum esse censeremus alium, nisi dotibus ac virtutibus, doctrina deinde, moribus itidem et denique factis apostolicis maxime conspicuum. Haec si spectamus, Myconius profecto tanta nominis apostolici celebritate ac laude dignissimus est censendus.

Inter praeclaras Apostolorum dotes resertur veritatis et doctrinae puritatis proponendae defendendaque studium singulare, cum insigni quadam modestia coniunctum. 1Cor. II, 3. Huius laudem ipsi tribuit Melanchthon, vir summus, ipse humilitatis ac modestiae, quae decet Theologum, exemplar insigne, qui ipsum egregia eruditione et pietate praeditum, virum optimum, amicum summum, carissimum, praecepit, sincerum ναὶ γνησιον, fratrem carissimum subinde appellat, ad eumque aliquando scripsit: „Ego te, ex quo te fama novi, semper amavi, qui non solum pure docere, sed etiam singulari modestia vti dicebaris, quae, meo iudicio, si quid

quid iudicare possum, dignissima est doctore christianaे reli-
gionis., Ipse modestissimum se gessit, dum de se ipso in hi-
storia reformationis scripsit, se omnium Euangelii doctorum,
quos enumerauerat, minimum esse, et nil, nisi opera Dei in
se praedicare. Et literis, tribus ante obitum mensibus, die
nimirum Epiphan. Dom. scriptis, iam finitis, subiecit: Fridericus
Mecum, Gothanae ecclesiae Christi inutilis seruus. Feci, quod
potui, et tamen inutilis seruus sum. Tanto enim Domino, tan-
tae Dominae, Ecclesiae, sponsae filii Dei, seruire quis satis
idoneus? Vbi vero non feci, quod potui, credo remissionem
peccatorum per filium Dei, qui omnia fecit, qui dilexit me,
et tradidit semet ipsum pro me. Non abiiciam gratiam Dei.

Doctrinae puritatem in eo inprimis suspexisse et coluisse
Lutherum credimus, dum ipsum Euangelistam in vrbe Gothana
appellauit, eumque ecclesiae commodo atque utilitati adeo
necessarium iudicauit, vt, cum grauiter ille decumberet, non
solum optaret, vt loco illius aegrotaret, sed et hoc in primis a
Deo peteret, ne ille, se superstite, decederet, quod ipsi li-
teris hunc in modum significauit: Vale, mi Friderice, Domi-
nus non sinat me audire transitum tuum me viuo, sed te su-
perstitem faciat mihi. Hoc peto et volo, et fiat mea volun-
tas. Amen. Quia haec voluntas gloriam nominis Dei, cer-
te non meam voluptatem, nec copiam quaerit.

Ingens praeterea in eo fuit zelus et ardens spiritus Chri-
stum annunciandi, et quam plurimorum hominum animos
notitia salutis, solo Christi merito partae, imbuendi, vt stu-
dio atque amore Christi impulsus, vbiunque ipsi dicendi co-
pia fieret, Euangeliū mira hilaritate atque alacritate animi
docuerit, ita, vt vere de ipso affirmari debeat, quod Paulus
de se: ἦ γὰρ ἀγάπη τῇ Χριστῷ συνέχει ἡμᾶς. 2 Cor. V, 14. Si
veritas Euangeliū, vt ipsi verum suum decus veraque dignitas
constet, vnanimi doctorum omnium, Apostolorum maxime,

con-

consensu profitenda est, ita nimis in Spiritu S. volente et iubente, ut omnes idem sentiant, idem loquuntur, idem ubique doceant, ne fiat ruptura concordiae in ecclesia per doctrinas, dissidiis et certaminibus doctorum in diuersum tractas, quos coniunctos esse decet vera in doctrina et iudicanda et explicanda consensione, 1 Cor. I, 10. haec sane laus Myconio debetur, qui veritatis rei sibi conscientius, de collegis suis Gothanis, Thilone, Golharto, Merula, per annos vnde uirginitati sibi coniunctissimis, quos nominat viros pios, honestos, doctos, fidos, assiduos, et se testatur: cucurrimus, certavimus, laborauimus, pugnauimus, vicimus et viximus semper coniunctissime et amicissime, ut admiratione afficerentur plurimi super illa rara fratum συμβιβασιῶν Φιλαδελφία et coniunctione. Ob fidem denique singularem in sustinendis doctoris Euangelii partibus Principi suo tam carus fuit, ut hic in literis, accepto de obitu Lutheri nuncio, ad eum scriptis, testimonium ei perhibuerit, ipsum in mandato munere tam ephori, quam doctoris, fidem et diligentiam praeclaram ita sibi probasse, ut non solum multum inde voluptatis ceperit, sed etiam nihil magis habeat in votis, quam ut tam praeclarus ecclesiae doctor quam diutissime in ecclesiae verbique diuini utilitatem superstes sit. Sed non ratas habuit Deus piis Principis preces. Paulo enim post instrumentum illud Christi electissimum decessit, cum annum ageret quinquagesimum sextum, secutus est Lutherum suum, quo et vultu habituque oris similiorem habuisse neminem, historia perhibet, die decimo octavo Februarii vita sumpta, statim die Septimo Aprilis, Lutheru suo superstes septies septem dies.

Mittimus iam alias huius viri egregias dotes, ob quas parentatori suo D. Antonio Probo, Vinariensem antistiti quondam grauissimo, audit vir pietate excellenti, eruditione solida, iudicij dexteritate, animi candore, zelo ardenti, au-

ctoritate et grauitate singulari; et de doctrina eius apostolica quaedam afferemus.

Verum haec repetenda est partim ex epistolis eius, quae supersunt, partim ex eius historia reformationis, partim ex actis eius et rebus gestis. Fidem ex ordine salutis in Papatu plane deletam fuisse, mature animaduertit, et flebilem ecclesiae statum vel ob id solum deplorauit, graphicèque descripsit statim ab initio historiae reformationis, passionem et satisfactionem Christi ut nudam historiam, veluti Odysseam Homeri tractatam esse, de fide, qua eius iustitia et sanctitas cum haereditate vitae aeternae apprehenditur, altum fuisse silentium. In his tamen tenebris mature, quod mireris, lux quaedam veritatis ei affulxit. Adhuc enim iuuenis in notissima illa cum Tezelio Disputatione Annaebergae super indulgentiis habita, de qua postea dicemus, doctrinam apostolicam ita se tenere probauit, ut non satis mirari queamus, in tam spissis et plus quam cimmeriis istorum temporum tenebris tantam tamque claram Euangeli lucem iuueni inter Franciscanos delitescenti affulisse, sed ipse, vt habet Adamus, et ex eo Seckendorffius, aperuit, se talia a patre edoctum fuisse, admonitumque ut frequenter oraret, quod a solo Deo nobis gratis omnia dentur, et ille nos gubernet, si serio oremus, et sanguinem Christi esse unicum pretium pro peccatis totius mundi, et hanc fidem cuilibet Christiano esse necessariam, omninoque sibi persuasum, animoque suo insixum haberet *αξιωμα* Theologicum, si tantum tres homines essent saluandi per sanguinem Christi, certo statueret, vnum se esse ex tribus illis, et contumeliam esse in sanguinem Christi, de hac re dubitare; indulgentias romanás esse retia, quibus venarentur pecuniam, et deciperent simpliciores, remissionem et vitam aeternam non posse emi pecunia. Egregium sane exemplum summae utilitatis e matura institutione paterna in religio-

religionis Christianae summa perceptae, quae in prouectiore
aetate fructus tulit vberrimos. Sed vnde pius ille Myconii
pater haec hauserit in infelicissima aetatis illius barbarie, et
veritatis christianaæ inscitia non oppido pater. Fuisse eum
haud dubie aut Waldensium discipulum, aut alioqui Σεοδίδαν-
τον, Adamus existimat, quales multi omnibus temporibus
in densissimis papatus tenebris fuerint. Et semper veritas
sibi ipsi constitit, euentuque confirmata fuit, nunquam dees-
se, vel defuturos esse, qui religionem salutarem et recte te-
neant, et pie sequantur. Rom. XI, 3. 4. 5.

Alio tempore item cum monacho quodam Franciscano, nomen ei fuit Iohannes Corbachius, Dusseldorpii con-
gressus, ad prouocationem coenobitae, hem, Friderice, quid
tua fides? confessionem fidei vere apostolicae egregiam dedit,
quam a Seckendorfio commentariis suis insertam non sine sum-
ma animi voluptate legi posse arbitramur. Etenim, rogo,
inter disputandum inquit, vt fundamenta fidei et spei
nostrae ex me audiatis; profitemur peccatores nos esse
omnes, animo et affectibus ad malum semper propensos; et
Dei voluntati repugnantes. Lex peccata nostra arguit, et
quantum ab imagine Dei in praeceptis eius proposita discre-
pemus, ostendit; agnitionem peccati dolor et metus iudicii
diuini sequitur; hoc ineuitabile est, nec ullum remedium
nulla etiam diuini consilii, an ignoscere nobis velit, notitia
habetur, nisi quam per filium suum in carnem missum, nobis
apernit. Hic autem Dominus noster Iesus Christus gratiam
patris sui praedicat, dicit se ad saluandos homines venisse, et
medicinam afferre, et scriptura s. testatur, quomodo peccata
nostra Christus in se suscepit; hoc credendum est, et inde
vnice expectari debet expiatio peccati; a Christo enim non
solum tolluntur peccata et mala nostra, sed et eius victoria,
resurrectio, iustificatio, sanctitas, liberatio, aliaque dona
nobis

nobis donantur; haec omnia fide acceptantibus, et nos per Christum liberatos, sanctos, iustos, beatos et filios Dei esse confidimus, ista omnia fide acquirimus, absque fide nihil eorum tenemus. Hanc fidem sequitur Spiritus S. is effundit in corda nostra charitatem, inde fructus spiritus ex spontaneo proueniunt corde, quos Paulus Gal. V. enumerat: haec omnia in nobis efficit Euangelium et verbum Dei. Taceamus reliqua. Instante mortis periculo eo, qui et ipsi emortualis fuit, anno, fidem suam plane apostolicam duabus epistolis declarauit, altera ad Ratzenbergerum, ad Rorarium altera. Vtramque Seckendorffius in libro III. commentariorum suorum exhibet, in quarum posteriore ita de fide sua, ut eius confessione et quovis illius verbulo mirifice delectemur: Oblecto me cibo et manna coelesti, et in lectulo lego nunc Psalmum: Quare fremuerunt gentes? et adoro paruum filium, qui datus est nobis. Benedic Deus, qui in his doloribus ita me recreat, ut prouersus obliuiscar, me aegrotum et corpore afflictum. O Domine Iesu, quid possimus tibi?

Fidem vere apostolicam noster in Anglia quoque testatus est, anno seculi decimi sexti tricesimo octavo, quo Principum Germaniae Euangelicorum legationem ad Henricum VIII. Angliae regem obibat, in scripto, suo et reliquorum legatorum nomine Regi exhibito, vbi de sacra coena sub vtraque, de missa Pontificiorum, et de coniugio, clericorum maxime, plane secundum normam doctrinae Christianae ab Apostolis traditae et consutationem errorum, et veritatis explanationem sine obscuritate et ambiguitate dedit. Scriptum illud, cui indicem fecit: „Legatorum Germaniae ad Regem Epistola, aduersus ablatum calicem, missas privatas, et Clericorum coelibatum,“ in Burneti historia reformationis eccles. Anglic. parte I. inter Addenda loco. VII.

ex

ex autographo editum, extat. Fidei denique suae dexteritatem et puritatem doctrinae in arduo illo Concordiae Wittebergenis negotio perficiendo egregie demonstratam dedit. Cum enim Theologi superioris Germaniae, e quibus vel solum Bucerum et Capitonem nominasse sufficit, in itinere, concordiae cum Lutherò potissimum in doctrina de sacramento coenae Domini ineunda causa suscepimus, Gothae a Myconio liberali hospitio exciperentur, hic summam doctrinae controuerse breuiusculo scripto eam in rem composito, et hospitibus exhibito, tanta claritatis luce perfudit, ut illi, qui adhuc dubii ancipitesque haerebant, hoc perlepto, illico faterentur, eam de coena doctrinam, quam hic cum Lutherò tenebat, in scriptura sacra et patribus verae puraeque ecclesiae contineri; quae res animos ad veritatem amplectendam ita praeparavit, ut deinde totum illud negotium unionis Wittebergae laete succederet, et schisma ecclesiae Euangelicae tum quidem impediatur. Testimonium præterea fidei et doctrinae Euangelicae sibi vere probatae dedit subscriptione Articulorum Schmalcaldicorum, suo et Menii sui nomine facta anno post initiam Wittebergae concordiam; et ideo ab auctoribus Formulae Concordiae præcipuis Theologis illius temporis adnumeratur. Nec possimus silentio praeterire, quae idem ille Menius de fide et doctrina Friderici mire apostolica, memoriae prodidit in parentatione illi die post obitum dicta, in qua, laudata eius doctrina et fide, eam in primis in articulo iustificationis egregie ait conspicuam, et cor eius eo penitus immersum et velut ebrium fuisse, ita ut etiam in somno et in somniis sanctissimas de eo cogitationes habuerit, et de nulla alia materia libentius locutus fuerit, omnes alias auersatus.

Praeclara deinde eius sunt facta apostolica. Apostolorum erat, semina Euangelii vbique terrarum spargere, et notitiam Christi animis hominum, quounque pedes ferrent, inferere;

idem quoque a Myconio factum esse, historia summa cum illius laude commemorat, Bischolzii, cuius ciues eum a Iohanne El. pastorem ecclesiae precibus flagitarunt, sed impetrare non potuerunt, Annaebergae, Zwiccauiae, Vinariae, Gothae, alibi. Lectu periucunda sunt, quae de hoc genere factorum apostolicorum in historia reformationis memoriae prodidit. Ter, ait, cum Electore Sax. Iohanne Friderico, se in Belgium, siue inferioris Germaniae partes profectum esse, Coloniam Agrippinensem, Ducatus Iuliensem et Cliensem perlustrasse, ibique Euangeliū de poenitentia et remissione peccatorum praedicasse, bis eundem in Saxoniam inferiorem, seu Westphaliā, secutum, Dusseldorpī concionatum esse magno cum populi applausu, licet non sine vitae discrimine, Brunswigae, Cellis Luneburgicis, Susati, Effeniae, et alibi, doctrinam euangelicam publice proposuisse, et pro concione dixisse, Comitiis Protestantium Schimalealdicis quater concionatorem interfuisse, in Comitiis Imperii Norimbergensibus et Francofurtanis se ad consilia et opera adhibitum esse, ibique spiritum Dei per se multa fecisse utilia et bona, consilia se cum Melanchthonē in primis omnia communicasse, eiusque consilio et prudentia mirifice adiutum esse, quibus superaddimus, quod duobus ante obitum annis in Comitiis Spirensibus Myconius cum Iusto Iona et Urbano Regino Electoris Saxoniae concionator fuit. Quam docendo proposuit fidem, eam quoque disputando defendit, more Apostolorum, qui non satis habebant dixisse, quae a Spiritu S. acceperant, sed etiam illa a se edoctos in doctrina salutari magis magisque confirmare, et contradicentes redarguere admitebantur. Iure igitur interfacta eius apostolica referimus disputationes eius cum duobus Monachis, Francisci regulam secutis, Tezelio et Corbachio, cum illo Annaebergae, cum hoc Dusseldorpī institutas, in quibus aduersarios clamatos vicit sola vi diuinæ et vocis et verita-

veritatis. Tezelio, qui omnibus metum incusserat, diris illis
 comminationibus, se clausurum ianuam coeli, iam latissime pa-
 tentem, nisi indulgentias coëmerent, et extincturum radios
 et splendorem solarem, resistere ausus Myconius, qui eum
 Annaebergae, quam, ut reliquas Saxoniae ciuitates clamori-
 bus suis terrebat, per biennium indulgentias venundantem vi-
 derat, et omnem satisfactionis vim et efficaciam in emendis
 indulgentiis ponere audierat, arrepta indulgentiarum Papa-
 lium appendice: Pauperibus dentur gratis propter Deum, cum
 illo, tanquam altero Simone Mago, donum Dei pro parata
 pecunia vendi et comparari posse rato, congressus est. Initio
 petiit, ut sibi vtpote pauperi, indulgentiae gratis dentur; se enim
 peccatorem esse vere pauperem affirmauit, et indigere gratui-
 ta remissione et participatione meriti Christi. Sed renuit in-
 dulgentiarum nundinator precibus submissis locum dare, cau-
 fam interferens, quod ii tantum indulgentiarum et thesauro-
 rum ecclesiae, adeoque meritorum Christi, participes fieri pos-
 fint, qui manus porrigerent auxiliatrices, siue, quod idem est,
 qui nummos soluerent. Verum pressit Myconius appendi-
 cem diplomatis Papalis: Pauperibus dentur gratis propter
 Deum; gratis igitur sibi indulgentias dari postulauit; nihilo
 tamen feciis repulsam tulit a monacho, qui se nec aliorum
 precibus, ut petitioni Myconii, adolescentis ingenio et fa-
 cundia aequalium multos longe superantis, et omnino digni
 aliquo beneficio praecipuo annuat, nec pauperem, cui nec
 Deus, nec Pontifex, gratiam deneget, propter pauculos num-
 mos reiiciat, permoueri passus est, sed perficit in sententia
 nundinator, pecuniam esse soluendam. Cum igitur alii My-
 conio in aurem insurriarent, ut saltem aliquid daret, alii ipsi
 aliquot nummos emendis indulgentiis offerrent, hic nec dare
 postulatum, nec oblatum accipere voluit: Si enim, ait, em-
 tas vellet indulgentias, posse libro diuendito emere, sed gra-
 tuitas

tuitas velle propter solum Deum, quas si ille sibi negaret, redde-
ret rationem Deo ob neglectam salutem propter aliquot num-
mos; se gratiam Dei, et remissionem peccatorum fitre, et sa-
tis habere, quod adhuc Deus sit in coelo, qui peccata remittat
poenitentibus sine pecunia, propter solias Christi, filii sui ly-
tron, secundum dictum consolationis plenissimum: Vnuo ego,
inquit Dominus, nolo mortem peccatoris, sed ut conuertatur,
et viuat. Testis rei est Probus apud Adamum et Secken-
dorffium. Alterum certamen Dusseldorpium cum monacho Co-
loniensi, ordinis Francisci, Iohanne Corbachio, cum Electo-
ratus Saxonici haerede, Iohannem Fridericum, anno
MDXXVII. cum Sibyllam Cluensem matrimonii foedere sibi
iungere vellet, in itinere sequeretur, iniit in hospitio Anarici
Baronis de Wildenfels, e proceribus Saxonis, prouocatus
ab aduersario, decem articulis, non sine acri inuectiuā in no-
vos praedicatores illuc non vocatos, ad credendum propositis,
addita promissione, si quis erroris se arguere vellet, se auditurum,
et ex scripturis s. informationem suscepturnum esse. Dies igi-
tur disputationi inter illum et Myconium insituendae dictus
est XXIX. Februarii, praesentibus Iohanne Friderico, Saxo-
nicis Clitiensibusque consiliariis, nobilibus, literatis, ciui-
bus multis. In illa Myconius confessionem fidei edidit, cu-
iūs antea mentio facta est. Monachus primo excandescens et
paulo inurbanus se gerens, tandem vietas dedit manus, pla-
cere sibi a Myconio dicta, et recta omnia esse faslus, addita
partim epicrisi, si haec praedicas, veram Christianorum fidem
praedicas, partim petitione, ne sibi ignominiam inferant, et
victum se esse iactent; actum enim illum non pro disputa-
tione, sed tantum, propter absentiam iudicis, pro colloquio
habendum esse. Disputatio illa, referente Adamo, haud ita
multo post foras data est. Myconius, qui superior ex hoc
certamine rediit, in historia reformationis de eo refert, se

Dussel-

Dusseldorfii Christum magno cum plausu electi populi Christi praedicasse, ibique cum Monachis et Sophistis Colonensibus disputasse, eosque eo adactos esse, ut Christum fidelium salvatorem, infidelium autem iudicem esse et manere permiserint.

Concordiae ut ipse fuit amantissimus, ita ad eam in ecclesia conciliandam et stabiliendam exhibitus est bis paulo ante reformationem Lipsiensem! Dissidit inter Theologos Evangelicos superioris Germaniae, Argentinenses puta, Vilnenses, Augustanos, Francofurtanos, Reutlingenenses, alios, et Saxonicos in doctrina de Sacramentis et absolutione ortis, in qua Helvetiorum opinionem a sensu scripturae alienam sibi magis probari, illi haud obscuris indicis prodebat, metuendum erat, ne dissensio, si manifestior et diuturnitate temporis insanabilis fieret, in magnum ecclesiae et dedecus et detrimentum cederet, principumque Euangelicorum, qui societatem suam foedere confirmata cupiebant, vires infirmarentur, horum igitur in primis auctoritate et sua consilia henotica agitata sunt, quae tandem exoptatum eventum habuerunt. Sancta enim est concordia inter dissentientes Wittebergae anno MDXXXVI. quae vulgo Concordia Wittebergensis audi; in qua componenda Myconium praeceps egisse partes, ex historiarum monumentis constat. Tacemus hic, quae de praeparatione animorum per eum facta antea diximus. Hoc vero silentio non est praetermittendum, Myconium, ne irrita caderent coepia iam unionis et consensionis consilia, Theologos illos e superiori Germania aduentantes Wittebergam sequitum, eius in eundae et confirmandae auctorem suasoremque in primis extitisse, formulae de vitroque noui foederis sacramento et absolutione constitutae subscriptisse, et historiam illius summa fide expositam reliquitisse. Anno interiecto iterum ad concordiae in ecclesia stabiliendae negotium, maius quidem illo,

C

sed

XVIII

sed successum si spectes, irritum, adhibitus est. Henricus VIII. Angliae rex se et communionem fidei et foedus amicitiae Principum et Ordinum Germaniae Euangelicorum vehementer cupere simulabat. Rogauit igitur anno MDXXXIV. Hamburgenses, ut legatos ad se mitterent, qui de religionis causa sententiam dicerent; qui et miserunt ad eum e collegio Senatorum quosdam, et cum iis Iohannem Aepinum, sacrorum antistitem, ita rege petente. Myconius quoque huius legationis mentionem facit, et Aepinum in Anglia cum Episcopis de Confessione, sed frustra, egisse ob miram Henrici simulationem scribit. Post legationem anno insequente ab Anglo ad protestantes, Saxonem in primis, missam, et Melanchthonis professionem in Angliam frustra expetitam, ille anno MDXXXVIII. iterum petuit, ut legatio promissa vterius haud differretur; mittitur igitur, ut precibus illius satis tandem fiat, mora haud interiecta, cum Francisco Burchardo, El. Sax. Cancellario vicario, et Georgio Boyneburgo, equite Hasso et Iurius Doctore, Fridericus Myconius, qui, teste ipso, per sex integros menses aestiuos in Anglia haeserunt, et Regis iussu cum tribus Episcopis, inter quos eminet Thomas Cranmerus, Archiep. Cantuar. et quatuor Theologiae Doctoribus, Deio, Heatho, Wilsono et Barnesio, de summa religionis secundum ordinem articulorum Aug. Confegerunt, quos fere omnes ipsis probatos, eorumque confessione, paucis subinde verbis paululum immutatis, confirmatos esse scribit, ut spes omnino fuerit, Christum victorię reportaturum esse. Iussisse enim Regem, ut Euangelium pure praedicetur vbique; interim sacramentum coenae Domini sub vna, sacrificium missaticum, confessionem auricularem abrogare, coniugiumque clericorum admittere noluisse, eiusque consilia eo tetendisse omnia, ut Antichristus amplius in templo Dei sedeat, rexque Papa sit, et opibus clericorum ad
151
fe

se raptis diuitias cumulet, et sanguine humano, cuius insatiabilis fuerit, se satiet; neque enim Herodem aduersus Christum, neque Neronem aduersus Apostolos sanguinolentiores fuisse isto Anglorum tyranno. Quanquam vero Henrici consilia et gesta Myconio, viro probo et graui, non potuerint non improbari, Myconium tamen Henrico non displicuisse, ille literis ad Electorem scriptis testatus est. In his enim multum laudis legatis, Burchardo, Boyneburgo et Myconio tribuit, quos non solum praestantissimos viros nominat, sed etiam tam praeclara fanae eruditio, prudentiae ac probitatis non vulgaris, summi in Christianam pietatem studii argumenta praestitisse, ut eorum consuetudo sibi extiterit omnium quam maxime chara et accepta, multis affirmat. Vim verbi Dei vti in Anabaptistae alicuius, opera sua a pestifero errore reuocati, reprimenda impietate expertus est Myconius, ita ea sola de prauitate sceleratissimae seditionisforum rusticorum turbae mirifice triumphauit. Non solum enim universam suam Dioecesin Gothanam partim precibus, partim concessionibus pro pace conservanda, detestando seditionis scelere, et praestando magistratui obsequio, in officio continuuit, ne partes perduellium augerent, sed etiam turbam seditionisforum, quae Ichtershusii confluxerat, et tres arces Gleichen, Mühlberg et Wachsenburg, oppugnatum et dirutum, nobilisque familias, quae eas iure haereditatis possidebant, expulsum et deletum aduentabat, oratione habita dissipauit, idque ab eis impetravit, ut tranquilli, nemine laeso, nemine iniuria affecto recederent. Loquitur vir pietate grauis verbum Dei omnipotens, regendis flectendisque animis hominum validissimum; conticuere omnes, intentique ora tenebant. Haec res non solum toti regioni magnam attulit utilitatem, sed etiam columnam aduersariorum, qui oratores sacros ecclesiae Euangeliæ seditionisforum res iuuare, et partes defendere falso et iniu-

riose criminabantur, sorditor repressit, ipso id Myconio experto, cum Corbachius iste, de quo antea, ipsi falso obiiceret, eum concionibus suis nuper rusticorum tumultum excitasse, vbi Anaricus de Wildenfels atrocem illam criminationem et iniuriam interpellauit, et quanta severitate et grauitate vir piis orationibus suis, adhortationibus et precibus, seditionem inter suos non vi et armis, sed verbo Dei represserit, copiose exposuit.

Visitationi denique ecclesiarum per Misniam et Thuringiam aliquoties intersuit tam illi, quae auctoritate Iohannis ad lustrandas ecclesias anno MDXXVIII. facta est, quam ei; quae rogantibus prouinciarum Ordinibus Vinariae congregatis anno MDXXXIII. iussu Iohannis Friderici instituta est, in qua plerique articulorum, nuper a Stobelio editorum, qui in priori adhibiti erant, repetiri sunt. Decebat quippe eum, qui primus in Thuringia Papatui contradixerat, et Euangelii femina sparserat, ecclesias constituere, et experiri, quomodo sermo Domini proficiat, et glorificetur apud illos, quos primus omnium Euangelii verbo eradicaret. Fecit igitur hac quoque in parte, quod Apostoli Act. XV, 35. ipseque hac de re impense laetus, quod Melanchthon et Menio ex Theologorum, et aliquot e Politicorum ordine sociis, omnes ecclesias per totam Thuringiam lustrauerit, et magnam curam, multum studii et laboris iis constituendis impenderit, vt illius operis beneficio quaevis parochia suum pastorem, suosque redditus, vrbs quaetis suam scholam, et quicquid ad ecclesiam bene constitutam requiritur, habeat, votumque pium subicit: Bone Deus, tuo beneficio bene constituta sunt omnia, da et hoc precibus nostris, vt bene conseruentur!

Fatorum sat iniquorum et tristium perpetrazione non omnino ab Apostolorum similitudine recessit Myconius. Monachorum inuidia vbique pressus multa nominis Christi causa perpetsus est mala. Quinques proscriptus est a Monachis,

et

et per sex menses adeo obseruatus, vt cum nemine loqui, ad neminem scribere, a nemine literas recipere liceret, parumque abfuerit, quin perpetuo carceri manciparetur. Quantum inuidiae in eum sibi indulserint Monachi, vel exinde apparet, quod, eti Vinarienses coenobitae testes fuerint ipsi, quantum excelsi illi Principes Iohannes et Iohannes Fridericus, ei tribuerint, quod anno MDXVI. die pentecostes festo primo illis praesentibus et sumptus erogantibus, sacris, consuetis solemnibus, initiaretur, hi nihilosecius, spreto Iohannis mandato, eum miserint Isenacum, deinde Lipsiam amandauerint, tandem Annaebergam, vbi ante fuerat, remiserint, vnde vero, vbi resciuit, vincula et compages se manere, auffigit, et Cygneae asylum inuenit. In vitae discrimen aliquando adactum esse, ante commemorauimus. Tot ac tantis calamitatibus Deus explorauit fidem, pietatem et constantiam viri, quem Lipsiensibus Apostolum dare decreuerat.

Quem dare decreuerat, eum vere dedit magno Reipublicae, Academiae et Ecclesiae Lipsiensis commodo. Doctrinam Apostolicam diu anxie desiderauerant ciuium Lipsiensium multi, multa ob id mala a Principe suo Georgio, qui, quantum potuit, ad extremum vique vitae momentum Euangeliu restitit, perpepsi, vt inter omnes constat. Desiderium illud vere pium et situm Euangelii Deus tandem expleuit mortuo Georgio, et Henrico iure haereditatis defuncto fratri succedente, qui, vt Euangelii erat amantissimus, ira ciues suos coelesti illo munere, quod diuturnis assiduisque precibus a Deo efflagitauerant, beare satagebat. Et si quis alias populus dignum se gessit beneficio Euangelii renascentis, Lipsiensis profecto magnitudinem beneficii illius et perspexisse, et aestimasse, censendus est, quem maximo gaudio ita cumulatum esse, vt plausu laetabundorum et triumphantium ingeminato non solum homines, sed ima quoque soli fundamenta simul exultare viderentur, histori-

cus haud incelebris prodidit. Tanta enim cum laetitiae, tanta cum pietatis in agendis Deo gratiis, tanta cum reuerentiae erga Deum, huius beneficij auctorem, tanta denique cum amoris Euangelicae veritatis significatione Euangelium, sibi desideratissimum, exceptit, ut ferreum esse oporteat, qui, dum ista in historiarum monumentis legit, lacrymas continere queat.

Scimus Lutherum et Iustum Ionam Festo Pentecostes, praesentibus principibus Saxoniae, pro concione in templo arcii contiguo, et in Thomano, conciones euangelicas, quae simul eucharisticae erant, ingenti cum animorum commotione habuisse; Lutherum vero statim die post yna cum Principibus vrbe exiisse, et Ionam cum Spalatino et duobus nobilibus ad visitandas et constituendas ecclesias in ditione Henrici allegatum fuisse. Lipsiae, ut ibi rem Euangelicam constituerent, manserunt Cruciger, Myconius, Pfeffingerus et Loyus. Myconius autem Crucigero diutius Lipsiae haesit, et eius auctoritate et nutu gesta sunt omnia in constituenda re ecclesiastica. Ipse partim in historia reformationis, partim in literis ad Electorem die XXI. Iunii anni illius datis, et a Seckendorffio Commentariis suis ex autographo insertis, rem exposuit. In illa memoriae prodidit, se, mortuo Georgio, statim cum eius haerede et fratre per vniuersam regionem profectum esse, et vbiique prima Euangelii initia dicendo ad populum fecisse, (quod Annaebergae Dom. Cantate die IV. Maii, se praesente, et coram incredibili hominum multitudine factum esse, Elector literis die XII. Maii scriptis Philippo, Hassiae Principi, laetabundus significauit,) ne populo voce Christi audita, terror incuteretur, ut olim Apostolis, cum in maris superficie gressum ad eos dirigeret, Lipsiae nouem menses (difficile igitur explicatu esse videtur, qui Seckendorffius in Commentar. III. menses octodecim ponere potuerit) permanuisse, et fundamenta

menta vniuersae Christi doctrinae posuisse, parochias et ministeria, a laboris illius sociis, Crucigero, Pfeffingerio, et Balthasare, nomen fuit Loyi antea commemorati, adiutum constituisse. Impetraverat nimirum ciuitas Lipsiensis precibus ab Electore, vt e Theologis ab ipso, nouo suo Principi, Henrico, commodatis, Myconius per longius tempus sibi concederetur. Petierat antea ab eo Crucigerum, sed preces, in consilium rei prius exhibito Lutheru, coque Academiam Wittebergensem Crucigero carere non posse, respondente, ratas non habuit, commodo magis ciuitati, quam incommodo. De Crucigero enim Seckendorffius narrat, eum Lipsiae natum, et suos ciues intimius cognoscetem, multos tunc ex primoribus Senatus Iusto Ionae indicasse, et hunc ad Electorem retulisse, qui inuiti paruerint; id quod Lipsenses tum, cum Crucigerum ab Electore sibi peterent, latuisse verosimile est. Petuit deinde loco Crucigeri sibi denegati Myconium Senatus, quem a ciuibus mire coli et amari, magnumque ab eo profectum ciuitati sperandum esse, in literis suis ad Electorem affirmauit. A quo id precibus illius impetratum est, vt Myconium ad vnum alterumue annum ciuitati concederet. Hic igitur vt officio suo, et spei ciuitatis de se conceptae, satisfaceret, Apostolatu sibi demandato summa cum laude et Reipublicae Lipsiensis utilitate functus, doctrinae puritatem docendo et disputando restituit, abusus Pontificios et Missiam mature abrogauit, Dominica II. Trinitatis, quae erat in fastis dies Iunii XV. ex quo pro concione dixisset, nunciauit, futura die Martis a meridie post concessionem de absolutione habendum, confessiones peccatorum auditum, et die post coenam Dominicam sub vtraque specie, exhibita lingua patria dispensatum iri, quod et, contradicentibus licet quibusdam, qui magistratum gerebant, auspice Deo factum est; rem liturgicam et sacrorum publicorum rationem et ordinem constituit,

Cate-

Catechismus Lutheri ut in scholis et ecclesiis, explicando, concionando, examinandoque indefinenter pertractetur, sua et collegarum auctoritate decreuit et iussit, atque vniuersam rem ecclesiasticam et scholasticam tam bene ordinavit, vt illustris Seckendorffius recte iudicauerit, de hoc viro consummatae pietatis et virtutis gratulari sibi potuisse inclytam Academiam et ciuitatem Lipsiensem, purissima Euangelii luce tum collustratam. Miratur in primis et laudamus in eo prudentiam, qua in ferendis incommodis, quibus tam arduum et graue negotium, vt alia eius generis, premebatur, usus est. Licet enim essent, quibus totum illud negotium valde displiceret, et mutatio tam subita grauis et molesta esset, qui et ei clam palamue impedimenta, quae modo possent, obiicerent, vehementerque contradicerent, nunc moram, nunc latebras quaererent, et se Georgiani aduersus rem Euangelicam odii alumnos et haeredes esse indicis haud ambiguis proderent, haec, et id genus alia, tamen neque in historia sua, neque in literis ad principem vel verbulo attigit, silentio potius pressit, neminem apud Principem detulit, sed insuper laudauit, illos omnes in perficiendo opere manus auxiliatrices sibi commodasse, satis habens, opus Dei bene successisse, et ad finem perductum esse longe exoptatissimum. O praeclarum singularis modestiae, patientiae et prudentiae, in primis theologicae, exemplum!

Apostolorum quoque erat αντιλέγοντας ἐλέγχειν, vt de falsitate opinionum, quas defendebant, et veritate sententiarum, quas impugnabant, cuius constaret. Nec has officia apostolici partes neglexit Myconius. Conflictandum nimirum ipsi fuit Lipsiae cum Theologis et Monachis, maxime Dominicanis, qui doctrinae puritatem, a qua per omnem vitam abhorruerant, aequo animo ferre non poterant, eiusque restitutionem, quibus modo valebant artibus et viribus impedi-

impediebant. Qui Pontificiorum dogmatum reliquis tenaciores erant, clandestinis persuasionibus, dehortationibus, insurrectionibus Monachorum et Sophistarum, inquit, in Academia fidem potissimum habebant, hique, ut alios in inueterato errore confirmarent, propositiones aliquot de baptismo, transubstantiatione, de praesentia corporis et sanguinis Christi in Sacramento extra eius usum, et contra aliquot euangelicae doctrine artículos edebant, sibique persuaserant, ut ipse refert, Myconium ad eas haud fore responsurum. Sed respondit disputatione publica die XIX. et XX. Iunii diebus Iouis et Veneris in Auditorio maiori cum Theologis et Monachis, qui D. Matthaeum, ut sibi opem ferret aduersus Myconium et Crucigerum, (pterque enim disputatoris partes sustinuit,) quod aduersarios in disputando exercitatissimos, et Theologos consummatae doctrinae, se nactos esse scirent, Halis euocauerant, die Iouis per quinque, postridie ante et post meridiem per nouem fere horas producta, praesentibus, ut in literis ad Electorem habet, Academiae Rectore, quem M. Christianum Pistorium, Westerburgensem, fuisse constat, et quem aequo ac Magistros quosdam, bonis argumentis sibi succurrisse praedicat et laudat, Facultatibus omnibus, studiosis cunctis, tota in vniuersum Academia, magna que tum eruditorum, tum ciuium multitudine. Totam rem Pontificiorum tum una concidisse ait, Christum vero cum verbo suo et sacramento, ut aurum ex igne novo quasi splendore enituisse, et victoriam reportasse, flores vero e tectis aedium progerminantes igne et splendore solis verbi diuini exaruisse. Tanta cum laude, tamque felici successu Apostolatu suo Lipsiensi functus est Myconius, docendo, emendando, hortando, confutando, ut dignum profecto sit insigne illud beneficium diuinum, opera tanti viri maioribus nostris praestitum, quod sancta piaque memoria apud gratam posteritatem recolatur.

D

latur.

latur. More modoque vere Euangelico, placido nimirum
 et tranquillo, non tumultuario, non vi, non minis, sed do-
 cendo, confutando, ab erroribus reuocando, rogando, suaden-
 do, hortando, gesta et peracta sunt omnia, vt e sola et nu-
 da rerum, prouti gestae sunt, narratione, calumnia Maim-
 burgii de reformatione Lipsiensi in Historia Lutheranissi pro-
 lata repelli possit, Lutherum a duce Henrico Lipsiam euoca-
 tum, vna die, vnaque concione Festo Pentecostes habita,
 statum religionis immutasse, et urbem istam ex catholica, qua-
 lis semper fuerit, totam Lutheranam fecisse, indeque appa-
 rere, quam infirmum fidei suaee fundementum miserae illae
 gentes habeant, semper nempe ad mutanda sacra, et ample-
 ctendam eam religionem paratae, non quae Deo, sed quae
 Principibus suis placeat. Tantum enim abest, vt vna die vna-
 que concione status religionis immutatus sit Lipsiae, vt potius
 fidi pluri, Crucigeri, Myconii, Iona, Pfeffingeri et Loyi
 opera, Euangelium Lipsiae sit propositum, et Myconio inpri-
 mis per nouem ibi menses commorandum fuerit, donec res
 Euangelica placide et pacate constituta sit. Cum praeterea in-
 ter omnes constet, neminem Luthero coniunctiorem fuisse
 Myconio, qui Lipsenses reliquis Theologis ab Electore com-
 modatis diutius docuit, eumque doctrinam apostolicam e
 scriptis Lutheri haustam constanter tenuisse, corruunt quoque,
 quae Surius olim de reformatione, in primis Lipsiensi, aliis
 persuadere voluit, Euangelium non prorsus Lutherice, (ver-
 bis ipsius utimur,) ibi regnasse, ideoque a quibusdam Ca-
 tholicis vocari molles Confessionistas, oppositos scilicet rigi-
 dis, qui omnia dicta et facta Lutheri tuenda sibi statuerint.
 Quis enim Luthero coniunctior fuit Myconio? Quis doctrinae
 apostolicae a Luther expositae et declaratae studiosior,
 quis defensor eiusdem constantior illo? Haec profecto laus
 nostro ne a Gottf. Arnoldo quidem denegata est, perpetuo
 alias

alias aduersario et obtrectatore laudum virorum Orthodoxiae fama in ecclesia Euangelica clarorum; hic enim Myconium paucis illis Theologis practicis adnumerat, qui prope soli in tanta doctorum Lutheranorum multitudine ob seueritatem, ardorem et studium in vera pietate, quam leges fidei Christianae praecipient, aliquam nominis famam consecuti fuerint, eumque testem veritatis, quem Deus ad se traxerit per Spiritum S. nominat.

A tam praeclaro tamque probo, et doctrinae, pietatis, virtutisque laude eximia spectato verbi diuini praecone, et vero utilissimoque Apostolo cum maiores nostri Euangeliū acceperint, quod, soli id gratiae diuinæ acceptum referimus, ad hanc nostram aetatem purum et sanctum in Academia et Ecclesiis custoditum est et conseruatum, officii nostri esse duximus, tanti viri, de maioribus nostris tam praeclare meriti memoriam, gratae in Deum, qui per illum Lipsiam Euangeliū luce et splendore collustravit, mentis significatione recolere, memores moniti illius Paulini: μνημονέυετε τῶν ἡγεμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τῷ Θεῷ, ὃν ἀναθεωρεύντες τὴν ἔνθασιν τῆς ἀνατροφῆς, μημεισθε τὴν πίστιν, Ebr. XIII, 7. Plus enim, quam Lutherò, Melanchthoni, Ionae, Crucigero, Froeschelio, aliisque, qui Euangelicam veritatem hic subinde sub auroram lucisque ortum confessi sunt, Lipsiam debere Myconio, vero utilissimoque Apostolo suo, manifestum est. Laudem igitur huius viri, ne ingrati in Deum, omnium beneficiorum, per eum nobis praestitorum, auctorem largitorumque summum videamus, ab obliuione vindicemus, gratissimam nominis eius, laborum et meritorum memoriam retineamus, Deum precati, ut, quod maioribus nostris per illum concessit Euangeliū salutaris beneficium, nobisque conseruauit, posteris quoque purum atque intemeratum conservet, nosque in fide apostolica, cuius fundamentum est Chri-

XXVIII

fuis, ita confirmer, ut euangelicae apostolicaeque doctrinae
 corruptionibus et corruptoribus, qui nostra aetate inter nitentia
 culta vt infelix lolium et steriles auenae dominari gestiunt,
 obuiam eamus, errores eorum verbi diuini virtute repel-
 lamus, aditum ad animos nostros pie et sapienter paecluda-
 mus, nosque monente Apostolo, Phil.i, 22, dignos Euan-
 gelio, eiusque beneficiis summis, vera in Deum pietate, mo-
 rum, qui Christianos decent, sanctitate, et vera atque in-
 victa in retinenda, aestimanda, tuendaque fide apostolica
 constantia geramus, idque a Deo precibus nostris, a fide in
 Christum apostolica omnem vim, omne robur nactis, con-
 tendere atque efflagitare nunquam desinamus, vt Academiae
 et Ecclesiae nostrae veros vtilesque Apostolos, apostolicae fi-
 dei et doctrinae laude claros concedat, atque ecclesiae Eu-
 angelicae doctores, Lipsiae veram apostolicam fidem edoces,
 largiatur quam plurimos, nec permittat, vt exeat (*o vti-
 nam nunquam exiissent!*) e nostris Ψευδαπόστολοι, ἐργάται
 δόλοι, μετασχηματίζομενοι εἰς ἀπόστολος Χριστού, 2 Cor.XI, 13.
 Est quidem, quod dolemus, ea fere temporis nostri conditio,
 quam sui fuisse conquestus est olim Hilarius Pietatiensis, et
 quam ita descriptam dedit: "Facta est fides temporum potius,
 quam Euangeliorum; periculoso nobis admodum, atque
 etiam miserabile est, tot nunc fides existere, quot volun-
 tates; ita fides scribuntur vt volumus, aut ita, vt nolumus
 intelliguntur." Verum nostra, o Deus! nostra doctrina,
 fides et confessio, sit, maneatque vere apostolica, et potentiae
 inferni non paeualebunt contra illam! Quo maior in Myco-
 nio amor Christi fuit, quo sanctiores, cogitatione Christi eius-
 que virtutum, conformati mores eius, quo ardenter zelus
 in docenda propagandaque veritate Euangelica, quo fir-
 mior in tuenda fide constantia, eo maiori studio exem-
 plar tanti tamque paeclarri viri, in monumento vere illustri
 nobis

nobis positum, intueamur, imitemur, sequamur! Et in primis ut ille nulla re magis, quam memoria Christi eiusque meriti, puritate insuper et integritate sanae doctrinae de Christo, quae nihil insalubre admixtum habet, solatio denique e iustificatione per fidem, quae meritum Christi apprehendit, percepto, delectatus est, ita quidem, ut cor eius ea penitus immersum et quasi ebrium fuerit; ita eius exemplum secuti, scientiae atque eruditioinis thesauros omnes postponamus salutari scientiae Christi crucifixi, quem unum et solum nos scire, et gloriae, et laetitiae summae et felicitati nobis ducamus, doctrinam apostolicam et solatio Euangelico plenam, restauratione sacrorum ecclesiae redditam, de satisfactione Christi et iustificatione peccatorum, per et propter illam fide apprehensam, iis ut haud displiceamus, quibus, quae Sociniana, aut gentilia sunt, aut naturalistica, magis arrident ac placent, quam, quae sunt apostolica, et vere evangelica, non abiiciamus, vel ut gratiam eorum aucupemur, quibus antiqua, licet diuina sint, haud retinenda, sed noua, licet inania sint, in eorum locum substituenda esse videntur, ex ordine et serie veritatum salutarium dimittamus, sed eam, quia est apostolica, constanti fidei professione retineamus, Christo Deo ob eam fidei nostrae propositam, gratias agamus, eam ut summum beneficium praedicemus, et operam demus, ut ea cor nostrum quasi immersum, eaque solatii Christiani, ut Myconio fuit, ita nobis in perpetuum, summa sit: Vulneribus Christi fit medicina meis!

Nos, quibus beneficium doctrinae Evangelicae, quae fontes illos solatii diuini nobis aperit, diuinitus olim tributum et adhuc conseruatum est, diem illum, quo olim vox apostolica post diuturnum aliquot seculorum silentium denuo audita est in ecclesia, pie sancteque concelebremus, Deo, huius beneficij auctori et largitori, pias perso^{rum} grates, in

celebranda diuini huius beneficii magnitudine omnes animi ingeniique vires profundamus, atque impense laetemur, nos, qui fidem apostolicam magna animi et oris consensione profitemur, esse ciues sanctorum, qui fide et vita sunt Christiani, esse domesticos Dei, superstructos super fundamentum Apostolorum et Prophetarum, cuius angularis lapis ipse est Iesu Christus. Pii illius maiorum instituti legibus, quae iubent beneficij instauracionis sacrorum memoriam die XXXI. Octobris quotannis recolere, satisfaciet Vir Praenobilissimus atque Doctissimus Dominus MARTINVS CHRISTIANVS POLYCARPVVS KEILIVS, Staucha - Misnicus, LL. AA. Magister Clarissimus, ingenii, doctrinae, pietatis, virtutumque laude ornatissimus, qui memor honoris et felicitatis, se genu ducere a Luthero, apostolicae doctrinae restauratore, id sibi tam in laude, quam felicitate ponit, se doctrinae vere apostolicae studiosum, gnarum et tenacem esse, et quem ecclesia olim habebit doctrinae fideique apostolicae doctorem eximium et praecomen fidelissimum. Dicit is: *de Parrhesia Lutheri apostolica*, quem ut ILLVSTRISSIMI COMITES, VTRIVSQUE REIPUBLICAE PROCERES GRAVIS- SIMI, COMMILITONES GENEROSISSIMI AT- QVE NOBILISSIMI, beneuole audire, et sacra solemnia hora XII. illius diei in aede academica habenda, sua praesentia ornare haud dedignentur, verbis decentissimis humanissimisque rogamus. P. P. Dom. XXI. p. Trinit. A. R. S. MDCCCLXXIX.

LIPSIAE

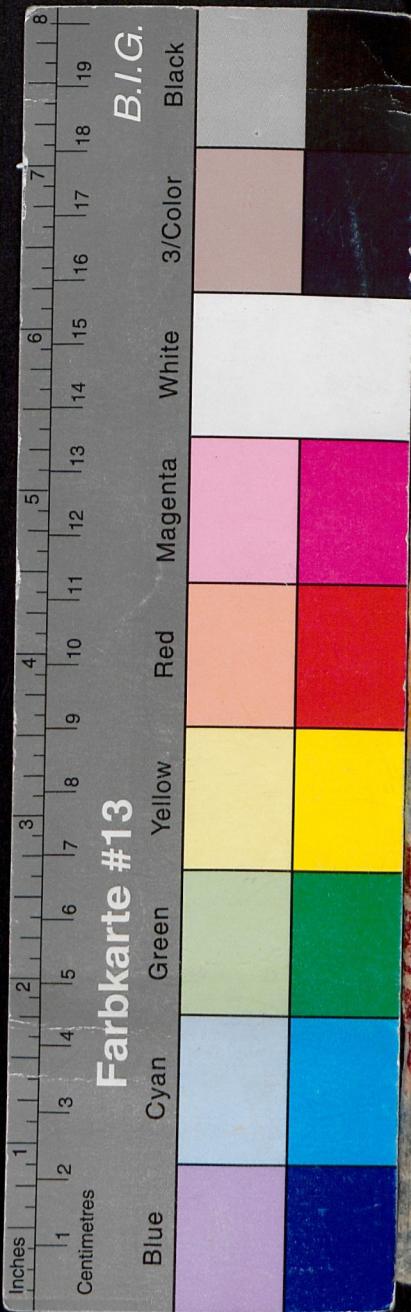
LITTERIS LANGENHEMIORVM HAERED.

ET CLAVERTHILS.

Zo 7760^a AK

X 2298458

h.91,2.

Z c
7760a

RECTOR
ACADEMIAE LIPSIENSIS
MEMORIAM INSTAVRATIONIS
PRISTINI SACRORVM STATVS
PER
LVTHERVM FACTAE
ORATIONE ANNIVERSARIA
DIE XXXI. OCTOBRIS A. R. S. H. MDCCCLXXIX.
IN AEDE PAVLINA
PIE SANCTEQVE CELEBRANDAM

De Friderico Myconio Lipsiensium Apostolo.

